

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	<i>Денна \заочна</i>	Навчальний рік/семестр	<i>II- СЕМЕСТР \2020-2021</i>
-----------------------------	----------	-----------------------	--------------------------	-------------------------------	---------------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Історична граматики української мови
Кафедра	Українська мова і література
Освітня програма	Спеціальності підготовки бакалаврів з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за напрямом 014 Середня освіта (Українська мова та література)
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів:3 Лекції:20 Семінарські/практичні заняття:10 Лабораторні заняття:0 Самостійна робота:60
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Островський Олександр Олександрович ostrovski.oleksandr1985@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Вивчаючи звукову систему та словозміну української мови з історичного погляду студенти пізнають основні мовні закони, що визначали розвиток праслов'янської мови, а згодом і української на різних етапах її історії. У такий спосіб готується надійний ґрунт для ефективного вивчення історії української літературної мови, сучасної української літературної мови та інших слов'янських мов.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Структурно цей курс органічно поєднує кілька тематичних блоків: з'ясування історичного місця української мови в колі слов'янських мов, визначення найдавніших, праслов'янських коренів в історії української мови, докладна характеристика фонетичної і граматичної будови української мови в діахронічному аспекті. Вивчаючи курс «Історичної граматики української мови», студенти повинні оволодіти такими компетентностями: Загальні компетентності: ◇ історією виникнення української мови, періодизацію розвитку, основні джерела вивчення, роль

	<p>народнорозмовного джерела у становленні найважливіших ознак української мови;</p> <ul style="list-style-type: none"> ◇ особливостями формування звукової системи української мови; ◇ особливостями формування граматичної системи української мови. <p>Фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◇ оперувати основною історико-лінгвістичною термінологією; ◇ читати та відтворювати сучасною мовою староукраїнські тексти різної хронологічної кваліфікації; <p>давати історико-лінгвістичний коментар до явищ української фонетики та словозміни.</p>
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ECTS та національною шкалою оцінювання.</p> <p>Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль).</p> <p>Тематичне оцінювання (модульні контрольні роботи).</p> <p>Підсумкове оцінювання (екзамен).</p>
<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо він виконав понад 50% відсотків навчального навантаження під час семестру.</p> <p>Умови допуску до підсумкового семестрового контролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> – написання модульних контрольних робіт на позитивну оцінку (не менш ніж 10 балів із кожної); - відповіді на практичних заняттях на позитивні оцінки;
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p style="text-align: center;">Додаткова література</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1. Арполенко Г. П. Числівник української мови / Арполенко Г. П., Городенська К. Г., Щербатюк Г. Х. – К. : Наук. думка, 1980. – 244 с. ○ Горбач О. Засади періодизації історії української літературної мови й етапи її розвитку / О. Горбач // II Міжнар. конгрес українців : доп. і повідомл. ; Міжнар. асоціація українців; Акад. наук України. – Л. : [б. в.], 1993. – С. 7–12. ○ Грищенко А. П. Прикметник в українській мові / Грищенко А. П. – К. : Наук. думка, 1978. – 207 с. ○ Житецький П. Г. Вибрані праці : Філологія / Житецький П. Г. – К. : Наук. думка, 1987. – 327 с. ○ Залеський А. М. Прослідки зредукованих голосних у слабкій позиції в українській мові / А. М.

Залеський // Мовознавство. – 1986. – № 6. – С. 55–62.

○ Истрин В. А. Возникновение и развитие письма / Истрин В. А. – М. : Наука, 1965.

○ Коломієць В. Т. Типологічні риси української літературної мови на фоні інших

слов'янських мов / В. Т. Коломієць // Мовознавство. – 1992. – № 5. – С. 3–11.

○ Кондрашов Н. А. Славянские языки / Кондрашов Н. А. – М. : Просвещение, 1986. –

239 с.

○ Мейе А. Общеславянский язык / Мейе А. ; пер. со второго франц. издания ; пер. и

прим. П. С. Кузнецова ; под ред. С. Б. Бернштейна. – М. : Прогресс, 2001. – 500 с.

○ Непокупний А. П. Балтійські родичі слов'ян / Непокупний А. П. ; [відп. ред. О. М.

Трубачов]. – К. : Наук. думка, 1976. – 183 с.

○ Павленко Л. П. Історична граматики української мови : [навч.-метод рек. для студ.

спец. “Українська мова та література”] / Павленко Л. П. – Луцьк : РВВ “Вежа” Волин.

держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. – 52 с.

○ Півторак Г. П. Проблема східнослов'янської прамови / Г. П. Півторак //

Мовознавство : доп. та повідомл. на IV Міжнар. конгресі українців ; відп. ред. В. Німчук. К. : Наук. думка, 2002. – С. 268–272.

○ Півторак Григорій. Українці : звідки ми і наша мова / Григорій Півторак. – К. : Наук.

думка, 1993. – 200 с.

○ Русанівський В. М. Джерела розвитку східнослов'янських літературних мов /

Русанівський В. М. – К. : Наук. думка, 1985. – 232 с.

○ Русанівський В. М. Структура українського дієслова / Русанівський В. М. ; АН УРСР; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К. : Наук. думка, 1971. – 315 с.

○ Самійленко С. П. Нариси з історичної морфології української мови : [навч. посіб. для студ. філол. ф-тів пед. ін-тів]. Ч. I / Самійленко С. П. – К. : Радян. шк., 1964. – 234 с.

○ Сучасна українська літературна мова / [А. П. Грищенко та ін.] ; за ред. А. П.

Грищенка. – К. : Вища шк., 1992. – 449 с.

- Сучасна українська літературна мова : Фонетика / за ред. І. К. Білодіда. – К. : Наук. думка, 1967. – 436 с.
- Сучасна українська літературна мова : Морфологія / за ред. І. К. Білодіда. – К. : Наук. думка, 1969. – 584 с.
- Тараненко О. О. Мова Київської Русі: вузол історико-лінгвістичних і політико-ідеологічних проблем / О. О. Тараненко // Мовознавство. – 1993. – № 2. – С. 35–38.
- Шевельов Юрій. Історична фонологія української мови / [Юрій Шевельов] ; пер. з англ. С. Вакуленка, А. Даниленко. – Х. : АКТА, 2002. – 1054 с.
- Шевельов Ю. Чому общерусский язык, а не вібчоруська мова (з проблем східнослов'янської глотогонії) / Ю. Шевельов // II Міжнар. конгрес українців : доп. і повідомл. ; Міжнар. асоціація українців ; Акад. наук України. – Л. : [б. в.], 1993. – С. 54–66.